

Brüssel, 21. detsember 2020
(OR. en)

14292/20

UD 402

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	12194/20 REV 4 and 13831/20
Teema:	Nõukogu järelused, milles käsitletakse tegevuskava tolliliidu viimiseks järgmisele tasemele

Delegatsioonidele edastatakse lisas 18. detsembril 2020 lõppenud kirjaliku menetluse teel heaks kiidetud nõukogu järelused, milles käsitletakse tegevuskava tolliliidu viimiseks järgmisele tasemele.

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse tegevuskava tolliliidu viimiseks järgmisele tasemele**I. Sissejuhatus**

Euroopa Liidu Nõukogu

TULETAB MEELDE

- nõukogu järeldusi ELi tolliliidu arendamise ja juhtimise kohta¹, milles nõukogu kutsus liikmesriike ja komisjoni üles rakendama liidu tolliseadustikku peamise prioriteedina ning töötama tolli IT-süsteemide jaoks välja kõikehõlmava keskpika ja pikaajalise strateegia;
- nõukogu järeldusi, milles käsitletakse esimest iga kahe aasta tagant esitatavat aruannet ELi tolliliidu ja selle juhtimise arendamisel tehtud edusammude kohta, milles kutsuti üles arendama edasi tolliliidu tulemuslikkuse mõõtmist ja selle kasutamist²;
- nõukogu järeldusi, mis käsitlevad teist eduaruannet tollivaldkonna riskijuhtimist käsitleva ELi strateegia ja tegevuskava rakendamise kohta³, milles rõhutatakse vajadust võtta õigeaegselt kasutusele liidu tolliseadustikus ette nähtud elektroonilised süsteemid, et võimaldada tolliasutustel juhtida finants- ja turvariske, soodustades samal ajal kaubandust;
- nõukogu järeldusi, milles käsitletakse edasisi samme teabevahetuse parandamiseks ja ELi infosüsteemide koostalitlusvõime tagamiseks⁴, milles kõrgeim poliitiline prioriteet on antud julgeoleku- ja piirihaldussüsteemide ning tollisüsteemide vahelise koostalitluse võimele;

¹ Dok 7585/1/17 REV 1.

² Dok 5650/19.

³ Dok 15497/18.

⁴ Dok 10151/17.

- nõukogu järeldusi liidu tolliseadustiku järelmeetmete kohta⁵, milles nõukogu rõhutas, kui oluline on, et tehtav töö tugineks realistlikele kuludele ja realistlikule ajaplaneerimisele, ning milles ta rõhutas vajadust jätkata tööd, et kaubandust veelgi hõlbustada ja lihtsustada;
- nõukogu järeldusi ELi tolliliidu juhtimise reformi kohta⁶, milles märgitakse, et ELi tolliliit on üks Euroopa integratsiooni ja Euroopa poliitika suurimaid edulugusid;
- TUNNUSTAB ELi tolli tulevikku käsitleva visiooniprojekti („*The Future of Customs in the EU 2040*“) raames tehtavat tööd, et kujundada peamiste sidusrühmade seas ühine ja strateegiline arusaam sellest, kuidas tulla toime praeguste ja tulevaste probleemidega tolli valdkonnas, ning visioon sellest, milline peaks olema ELi toll aastal 2040;
- MÄRGIB, et liikmesriikide tolliasutused rakendavad edukalt liidu tolliseadustikku, ning RÕHUTAB, et neil on fiskaalsetel ja mittefiskaalsetel eesmärkidel suur hulk kontrollikohustusi;
- TUNNISTAB,
 - et kiiresti muutuv maailm, digiülemineku kiirenemine ja uute ärimudelite esilekerkimine, sealhulgas e-kaubandus, millele lisandub veel Brexiti ja COVID-19 kriisist tulenev mõju, on suureks väljakutseks kõikide sidusrühmade jaoks;
 - et nendest probleemidest olenemata on tolliliit osutunud praegusel keerulisel ajal edukaks ning et tolliasutused on pidevalt taganud rahvusvahelise tarneahela sujuva toimimise ja julgeoleku ning on jätkanud ELi ja selle liikmesriikide finantshuvide ning kodanike turvalisuse ja julgeoleku kaitsmist,

⁵ ELT C 357, 29.9.2016, lk 2.

⁶ Dok ST 9688/14.

- PEAB TERVITATAVAKS komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, milles nähakse ette tolliliidu viimine järgmisele tasemele ning esitatakse ambitsioonikad meetmed ühiskonda kaitsva, ennetavalt toimiva ja nõuetele vastavat kaubandust soodustava tolliliidu tugevdamiseks;

II. Tõhusam tollivaldkonna riskijuhtimine tõhusamate kontrollide võimaldamiseks

- KUTSUB komisjoni ÜLES töötama välja ELi ühisanalüüsivõimekuse ülesannete, rolli, ärimudeli ja positsioneerimise üksikasjaliku kirjelduse, et veelgi suurendada tõhusust ja anda riskijuhtimisstrateegiale lisaväärtust; ning esitama õigusliku ja finantshinnangu, milles käsitletakse ka andmekaitse- ja andmeturbeküsimusi, VÕTTES ARVESSE liikmesriikide ja komisjoni vastavaid pädevusi ja ressursse riskijuhtimise ja kontrolli valdkonnas;
- TOONITAB liikmesriikidega tehtava tiheda koostöö tähtsust ELi ühisanalüüsivõimekuse arendamisel;
- INNUSTAB komisjoni ja liikmesriike hindama teatavate broneeringuinfoandmete võimalikku kasutamist konkreetset tollikontrolli ja sellega seotud riskianalüüsi eesmärgil, võttes arvesse tööd, mida tehakse praegu selles valdkonnas ning seoses põhiõiguste austamise ja andmekaitsega Maailma Tolliorganisatsioonis ja Rahvusvahelises Tsiviillennunduse Organisatsioonis;
- INNUSTAB komisjoni kaaluma uute tehnoloogiate, eelkõige tehisintellekti, integreerimist andmete analüüsi;
- JÄÄB OOTAMA kolmandat eduaruannet⁷, et hinnata vajadust uue riskijuhtimisstrateegia järele, ning RÕHUTAB liikmesriikidevahelise koostöö tugevdamise üldist tähtsust, sealhulgas vajadust säilitada liikmesriikide paindlikkus, ning KUTSUB komisjoni ÜLES võtma sellega seoses arvesse eksperditeadmisi ning liikmesriikides rakendatavaid olemasolevaid struktuure;

⁷ Dok 15497/18.

III. E-kaubanduse haldamine

- RÕHUTAB vajadust liikmesriikide tiheda koostöö järele e-kaubanduse valdkonnas ja suurema koostoime järele riskide analüüsimisel, tulenevalt kõnealuse valdkonna mahtude suurenemisest tingitud probleemidest;
 - INNUSTAB komisjoni tihedas koostöös liikmesriikidega täiendavalt uurima kogutud käibemaksuandmete kasutamist tolliga seotud eesmärkidel, käsitledes nii kaubanduse lihtsustamist kui ka riskipõhiseid kontrole ning nende õiguslikke ja tehnilisi tagajärgi, sealhulgas andmekaitse- ja andmeturbeküsimusi ning võimalikku koormust ja kulusid majandusele ja asutustele;
 - JÄÄB OOTAMA komisjoni hinnangut e-kaubanduses osalejate rolli ja kohustuste, sealhulgas järgmise kohta:
 - kas ja kuidas saaks internetipõhiste kauplemisskohtade elektrooniliselt kättesaadavate andmete abil ühtlustada üha suureneva hulga e-kaubanduses kättesaadava kauba tollivormistust ning ühiselt vähendada tolli- ja maksuriske, hõlbustades samas tõhusamaid kontrole,
 - võimalik mõju liikmesriikide tolliasutuste piiratud IT-suutlikkusele;
- ning KUTSUB komisjoni ÜLES mitte muutma kavandatud ajakava liidu tolliseadustiku võimalike vajalike õiguslike muudatuste ettepanekute esitamiseks pärast hindamist;

IV. Nõuete täitmise parandamine ja lihtsustamine

- TOONITAB, kui oluline on jätkata tööd liidu tolliseadustiku paketi edasise uuendamisega ja kaubanduse täiendava hõlbustamisega, võttes sealhulgas meetmeid volitatud ettevõtjate hüvede suurendamiseks;

- INNUSTAB komisjoni suurendama jõupingutusi seoses volitatud ettevõtja programmiga, milles kutsutakse üles kasutama liikmesriikides ühtlustatud rakendamise eesmärgil võimalikult sarnaseid tavasid seoses volitatud ettevõtjate lubade andmise ja haldamisega, sealhulgas kõnealuse staatuse jätkuva jälgimisega, ning laiendama ja parandama meie lepinguid kolmandate riikidega volitatud ettevõtja vastastikuse tunnustamise kohta, et suurendada tarneahela turvalisust ja hõlbustada seaduslikku kaubandust;
- JÄÄB OOTAMA Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kavandatud loomist ning TOONITAB, et tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna eduka rakendamise eeltingimuseks on deklareerimiskohustuse piisav ühtlustamine tollivälistes poliitikavaldkondades ning et kõigile asjaosalistele tuleks ette näha piisavalt aega selle rakendamiseks;
- INNUSTAB komisjoni, võttes arvesse COVID-19 kriisist seni saadud kogemusi, koos liikmesriikidega uurima võimalusi tollivaldkonna kriisiohjekava kehtestamiseks, mis hõlmaks vastavaid õiguslikke muudatusi ja mida saaks ajutiselt kohaldada, näiteks pakkudes võimalike tulevaste kriiside puhul ühtsel ja üldisel viisil makse- ja menetlusvõimalusi ning spetsiifilisi tollimaksuvabastusi;
- JÄÄB OOTAMA 2021. aasta lõpuks valmivat liidu tolliseadustiku vahehindamist, eelkõige seoses IT-süsteemidega, ning ERGUTAB komisjoni pärast liidu tolliseadustiku täielikku rakendamist viima läbi põhjaliku hindamise;
- TULETAB MEELDE tollieeskirjade rikkumisi ja asjaomaseid karistusi käsitleva õigusraamistiku varasematel ühtlustamispüüdlustel tekkinud probleeme ning INNUSTAB seetõttu komisjoni kaasama liikmesriigid juba oma esialgsetesse kaalutlustesse, tagamaks, et võimalikud tulemused viiks id pragmaatiliste lahendusteni, mis austavad riiklike pädevusi ja on kooskõlas liikmesriikide õigusraamistikuga;

- INNUSTAB komisjoni esitama põhjaliku analüüsi, milles vaadeldakse liidu rahvusvahelise koostöö tegemise ja vastastikuse haldusabi pakkumise süsteemi tolliküsimustes, et esitada nii kiiresti kui võimalik ja hiljemalt 2021. aasta neljandaks kvartaliks ettepanekud oma laadilt/ulatuselt üldiste või konkreetsete võimalike täiustuste tegemiseks;

V. Tolli tegutsemine ühe üksusena

- INNUSTAB komisjoni avaldama võimalikult kiiresti uuringu Schengeni infosüsteemi ja Europol andmete ning tolli impordikontrollisüsteemi (ICS2) koostalitluse teostatavuse kohta, milles tuleks hinnata nende kolme süsteemi koostalitlusega kaasnevaid võimalusi ning ka seonduvaid finantsalaseid, tegevuslikke, tehnilisi ja õiguslikke probleeme, sealhulgas andmekaitse ja konfidentsiaalsuse küsimusi;
- RÕHUTAB, et tuleb tõhustada koostööd tolliasutuste, politsei ja muude õiguskaitseteenistuste vahel. See hõlmab tolliasutuste ja asjaomaste komisjoni talituste täielikku kaasamist ELi raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnanguga seotud kavandamisse ja meetmetesse, et saavutada kõrgetasemeline koostoime ja vältida dubleerimist;
- VÕTAB TEADMISEKS komisjoni osalemise arutelu selle kohta, kuidas parandada tulemuslikkuse põhinäitajate kasutamist, ning RÕHUTAB, et kavandataval hindamisel õigusraamistiku vajalikkuse järele tuleks kaaluda võimalikke alternatiivseid võimalusi;
- RÕHUTAB, et on oluline, et liikmesriigid võtaksid kasutusele kaasaegsed ja usaldusväärsed seadmed, et parandada kontrolli tõhusust ja saavutada keskpikas perspektiivis samaväärsed kontrollitulemused;
- KINNITAB, et liikmesriikidevaheline koostöö on ELi finantshuvide kaitsmise ning ohutuse ja julgeoleku seisukohast ELi tolliliidu oluline osa, ning KUTSUB komisjoni ÜLES edendama tõhusat ja vajadustel põhinevat koostööd liikmesriikide tavade paremaks ühtlustamiseks, sealhulgas tolliprogrammide raames toimuvate, näiteks sarnaste geograafiliste või temaatiliste probleemidega liikmesriikide jaoks mõeldud konkreetsete koostöövormide kaudu;

- VÄLJENDAB HEAMEELT analüüsirühma loomise üle, et jätkata visiooniprojekti raames alustatud tööd ja kaaluda täiendavaid kriisiohjelahendusi; analüüsi käigus tuleks käsitleda ka tolliametnike suutlikkuse suurendamise ja nende parema koolitamise võimalust, sealhulgas vabatahtlike liikuvusprogrammide loomise võimalust, ja KUTSUB komisjoni ÜLES leppima liikmesriikidega kokku selgetes analüüsirühma volitustes;
- MÄRGIB, et ELi tolliliidu tulevase juhtimise mõjuhindanguga seotud tegevuses tuleks hõlmata olulisi struktuurseid muutusi tolliliidu tulevases toimimises, sealhulgas ühena erinevatest võimalustest ELi tolliameti loomist; RÕHUTAB seetõttu, et hinnangus tuleks võtta arvesse liikmesriikide eriteadmisi ja käsitleda kõiki võimalikke alternatiivseid lahendusi ning et selles peaks olema ette nähtud piisavalt aega põhjaliku analüüsi läbiviimiseks;

VI. Kokkuvõtlikud märkused

- RÕHUTAB, et tollivaldkonna keerukaid probleeme saab kõige paremini lahendada koostöö abil, austades samas täielikult ELi institutsioonide ja liikmesriikide pädevusi ja kohustusi, ning et tolliliit peaks jätkuvalt suutma kajastada liikmesriikide konkreetset olukorda;
- RÕHUTAB, et ELi tolliliidu toimimise parandamiseks võetavad meetmed, pidades silmas asjaolu, et ELi tolliliit toimib üldiselt hästi, peaksid esmajärjekorras tuginema olemasolevatele ressurssidele, struktuuridele ja menetlustele, pöörates samal ajal tähelepanu innovatsioonile ja muutuvatele oludele, milles toll tegutseb, et viia tolliliit järgmisele tasandile;
- MÄRGIB, et meetmed tolliliidu arendamiseks peaksid, kui see on asjakohane, hõlmama ka keskkonnasäästlikkuse elemente, eelkõige selleks, et aidata võidelda kliimamuutuste vastu;

- TOONITAB, et võttes arvesse piiratud ressursse, eelkõige infotehnoloogia valdkonnas, tuleb kõik meetmed seada tähtsuse järjekorda vastavalt nende mõjule majandusliku konkurentsivõime tugevdamisel, kaitstes samal ajal ELi elanikke, finantshuve ja siseturgu ebaseaduslikust ja nõuetele mittevastavast kaubandusest tulenevate ohtude eest, et meetmed peavad põhinema põhjalikul kulude-tulude analüüsil, pakkuma selget lisaväärtust tekkivate kriiside või probleemide nõuetekohaseks käsitlemiseks ning et nende rakendamiseks peavad olema ette nähtud toimivad ajakavad, kuid et töö uute meetmetega ei tohiks takistada liidu tolliseadustiku täielikku rakendamist;
- RÕHUTAB kõrgetasemelise tolli peadirektorite töörühma tähtsust ja PALUB sellel töörühmal uurida strateegiliselt oluliste meetmete rakendamist ja nende sidusust käesolevate järelustega, sealhulgas ELi tolliliidu tulevase juhtimise mõjuhinnangu tulemuste hindamist õigel ajal;
- KUTSUB komisjoni ÜLES käsitlema meetmete hetkeseisu iga kahe aasta tagant esitatavas aruandes ELi tolliliidu ja selle juhtimise arendamisel tehtud edusammude kohta.
